РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№……..……. *Проект!*

……. 2024 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д
от проф. Галин Цоков– министър на образованието и науката

Относно: *проект на Постановление за приемане на актуализиран Списък на защитените от държавата специалности от професии за учебната 2025/2026 година и на актуализиран Списък със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2025/2026 година*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание на чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Постановление за приемане на актуализиран списък на защитените от държавата специалности от професии за учебната 2025/2026 година и на актуализиран списък със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2025/2026 година. Проектът на акт е разработен на основание чл. 6а, ал. 2, 4 и 5 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 8, ал. 1 от Постановление № 111 на Министерския съвет от 2018 г. за приемане на списък на защитените от държавата специалности от професии, на критериите за определянето им и на условията и реда за

ПРОЕКТ

допълнително финансиране за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда (обн, ДВ, бр. 54 от 2018 г., изм. и доп., бр. 3 от 2019 г., изм., бр. 70 от 2020 г., изм., бр.7 от 2021г).

Съгласно чл. 4-7 от ПМС № 111/2018 г. Министерството на образованието и науката (МОН) има ангажимент ежегодно да изготвя предложение за актуализиране на Списъците, което се обсъжда с Министерството на труда и социалната политика, Министерството на здравеопазването, отрасловите министерства и организациите на работодателите.

Междуведомствена комисия, съставена от представители на Министерството на образованието и науката и Министерството на труда и социалната политика извърши:

1. преглед на действащия Списък на защитените от държавата специалности от професии за учебната 2024/2025 година, приет с ПМС № 6 от 22 януари 2024 г., на предложенията за актуализиране на Списъка от отрасловите министерства и организациите на работодателите и въз основа на съответствието на предложените специалности с критериите и изискванията съгласно ПМС № 111 от 25.06.2018 г. изготви проект на актуализиран списък за учебната 2025/2026 година.
2. преглед на действащия Списък със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2024/2025 година, приет с ПМС № 6 от 22 януари 2024 г., на предложенията за актуализиране на Списъка от отрасловите министерства и организациите на работодателите и въз основа на съответствието на предложените специалности с критериите и изискванията съгласно ПМС № 111 от 25.06.2018 г. изготви проект на актуализиран Списък за учебната 2025/2026 година.

В проекта на Списък на защитените от държавата специалности от професии за учебната 2025/2026 година **не се** включват нови специалности от професии;

В проекта на Списък със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2025/2026 година, се добавят шест нови професии:

1. Професия код 481020 „Системен програмист“, специалност код 4810201 „Системно програмиране“;

2. Професия код 481030 „Приложен програмист“, специалност код 4810301 „Приложно програмиране“;

3. Професия 481040 „Програмист на изкуствен интелект“, специалност код 4810401 „Програмиране на изкуствен интелект“;

4. Професия код 481050 „Програмист на роботи“, специалност код 4810501

ПРОЕКТ

„Програмиране на роботи“;

5. Професия код 525090 „Авиационен техник“, специалност код 5250906 „Ремонт на електронно-приборна авиационна техника“;

6. Професия код 522030 „Техник на енергийни съоръжения и инсталации“, специалност код 5220306 „Газова техника“.

Предложенията за включване на шестте нови професии в Списъка със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2025/2026 година са направени от Министерство на електронното управление (МЕУ), Министерство на транспорта и съобщенията и Българска асоциация „Природен газ“.

ИКТ (Информационни и комуникационни технологии) сектора е сред най-бързо развиващият се у нас. Паралелно с това, страната ни има нисък дял на специалистите в областта на ИКТ: делът на специалистите в областта на ИКТ от общия брой на заетите лица е 3,8 %, като остава под средния за ЕС (4,6 %). Системното и приложното програмиране са основополагащи за разработката и поддръжката на сложни софтуерни системи и приложения. Липсата на квалифицирани кадри в тези области води до сериозни пропуски в проектирането, внедряването и поддръжката на ключови IT системи.

Въздушният транспорт е един от видовете транспорт с особено значение за икономическото развитие на страната и за обслужване на населението. За осигуряване на комфорт и безопасност по време на полетите е необходимо летателната годност на въздухоплавателните средства непрекъснато да се поддържа от персонал със съответното авиационно/техническо образование, чийто недостиг се наблюдава в последните години.

Включването на професията „Техник на енергийни съоръжения и инсталации“ в списъка е с оглед необходимостта, идентифицирана от работодателите в сектора, да се отговори на потребностите на пазара на труда и засиленото търсене на такива специалисти.

Обучението на квалифицирани кадри в тези направления е от съществено значение за националната икономика и ще гарантира ефективност, безопасност и екологичен ефект.

С предоставянето на допълнително финансиране за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, се осигуряват оптимални условия за организиране и провеждане на качествено професионално образование и обучение по тези специалности, стимулира се обучението по тях и се преодолява дефицитът от подготвени кадри за специалности, необходими за икономическото развитие на национално ниво.

Прогнозните разчети за необходимите средства за новите специалности, включени в Списъка със специалностите от професии, по които е налице очакван недостиг от

ПРОЕКТ

специалисти на пазара на труда за една календарна година, са в размер на 2 001 746 лв., като са направени при допускането, че в тях ще бъдат обучавани 2744 ученици от VIII клас в 98 паралелки от 47 училища и на база действащите стандарти за 2024 г., приети с Решение № 346 на Министерския съвет от 2023 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2024 г., изм. и доп. с Решение № 847 на Министерския съвет от 2023 г. и с Решение № 213 на Министерския съвет от 27 март 2024 г. Предвид факта, че списъците ще влязат в сила от учебната 2025 – 2026 година, необходимите средства за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и по специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за бюджетната 2025 година, са в размер на 583 843 лв.

Допълнително необходимите средства за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, за цялата 2026 г. година за един випуск са 2 001 746 лв., а от 15 септември 2026 г. ще бъде включен новият прием в VIII клас с индикативен размер от 583 843 лв. или общо необходимите средства за 2026 г. ще бъдат в размер на 2 585 589 лв. Аналогичен е разчетът за 2027 г., като там ще се осигуряват средства целогодишно за два випуска и нов прием в VIII клас от началото на учебната 2027 – 2028 година или общо 4 587 335 лв. За бюджетната 2028 г. ще се осигуряват средства целогодишно за три випуска и нов прием в VIII клас от началото на учебната 2028 – 2029 година или общо 6 589 081 лв. Средствата ще бъдат разчетени по бюджета на Министерството на образованието и науката със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година.

С проекта на Постановлението не се въвеждат норми на европейското право, поради което не се налага изготвянето на справка за съответствие с европейското право.

Проектът на Постановлението е публикуван на основание чл. 26, ал. 2 и 3 от Закона за нормативните актове и чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет.

Материалите са съгласувани по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

ПРОЕКТ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Предвид гореизложеното и на основание чл. 6а, ал. 5 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 7, ал. 4 от Постановление № 111 от 2018 г. за приемане на Списък на защитените от държавата специалности от професии, на критериите за определянето им и на условията и реда за допълнително финансиране за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, и чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Министерския съвет да приеме проекта на Постановление за приемане на актуализиран Списък на защитените от държавата специалности от професии за учебната 2025/2026 година и на актуализиран Списък със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2025/2026 година.

ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ